

Передмова.

В загальних рисах

Із проханням написати книжку «Під три чорти турботи! Нумо до роботи!» до мене вперше звернулися напередодні Всесвітнього дня книги у 2006 році. Ідея була такою: запропонувати новим читачам щось приємне і наснажливе, що спонукало б їх купувати і читати більше книжок.

Мою невеличку книжку, а це було перше її видання, читачі сприйняли навіть краще, ніж я міг собі уявити. Вона продавалася в усьому світі, стала номером один у Південній Африці й увійшла до списку бестселерів в Австралії. Мені було дуже приємно отримувати схвальні й захоплені відгуки від численних читачів. Багато людей написали мені, щоб розповісти, як ця книжка надихнула їх, спонукаючи до дій. А ще я з'ясував, що вона давно вийшла за межі кола тих читачів, для яких була призначена.

Рік потому мені запропонували доопрацювати книжку, тобто створити нову її версію для більш широкого кола читачів. У цьому новому виданні ви знайдете всі попередні уроки мого життя, а також нові, що дають змогу зазирнути в майбутнє.

Хоча сам я ніколи не дотримувався жодних правил, мені довелося засвоїти безліч уроків упродовж свого життєвого шляху. Це почалося ще вдома, коли я був юним. Потім

продовжувалося у школі та в бізнесі, коли я підлітком почав видавати журнал «Студент». Я досі навчаюсь і не маю наміру зупинятись. Ці життєві уроки стали мені у пригоді, тож я сподіваюсь, що ви знайдете на цих сторінках якісь надихаючі приклади і для себе.

Газети називають мене і моїх партнерів по *Virgin* «інакодумцями в Раю» — можливо, через те, що мені належать два ідилічних тропічних острови, один на Карибах, а інший біля берегів північної Австралії. Звісно, ми схильні робити все не так старомодно, як інші бізнесмени, і, як на мене, це діє. Я багато працюю, але й умію відпочивати. Я вірю в цілі. Немає нічого поганого в тому, щоб мати мрію, однак я завжди підходжу до цього прагматично. Не фантазую і не мрію цілими днями про нездійсненне. Я ставлю цілі, а потім працюю над їх досягненням. Що б я не робив у своєму житті, я прагну робити це добре, а не сяк-так. У школі мені складно давалися читання і письмо. Тоді такого слова, як «дислексія», ще ніхто не чув, тож мої вчителі вважали мене ледарем. Тому я звик вивчати все напам'ять. У мене дуже хороша пам'ять. Вона стала одним із моїх найкращих інструментів у бізнесі.

З моменту заснування *Virgin* у 1967 році ми пройшли дуже довгий шлях. Починали, коли були ще дітьми, а тепер вже дорослі. Часом темпи розширення нашого впливу на численні підприємства в різних галузях — від кока-коли та вина до весільних суконь, мобільних телефонів, книжок, коміксів, мультфільмів, кредитних карток, літаків, потягів і навіть космічних подорожей – видаються неймовірними. Для нас не неможливого чи такого, чого не можна було б вирішити. *Virgin* підпорядковується моєму принципу «Під три чорти турботи! Нумо до роботи!», і мені подобається бачити, з яким ентузіазмом і енергією працює моя команда.

[Купить книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Я отримую справжнє задоволення, коли ми беремося за нову ідею та успішно її реалізуємо.

Однак зараз ми живемо в новому тисячолітті, тож уявлення про те, що велика промисловість завжди правитиме бал, а невдахи, які залишилися поза нею, пастимуть задніх, наразі змінюється. Завдяки швидкому розвитку науки й нашому розумінню того, як влаштовані Земля і Всесвіт, ми почали усвідомлювати, що все у світі взаємопов'язане; ніщо не існує само по собі і не відбувається само собою. Кожна дія має свої наслідки. А відтак, я гадаю, дуже важливо знати, як *Virgin* збирається працювати у двадцять першому столітті.

На глобальному рівні поведінка окремих людей, так само як діяльність промислових галузей чи підприємств, чинить безпосередній і довготривалий вплив на наш світ. Якщо людство припуститься помилки, може статися катастрофа. Щодо мене особисто, то у *Virgin* трудяться більше як 50 тисяч працівників, і якщо ми не досягнемо успіху в усіх численних сферах, в яких ми облаштувались, вони можуть втратити джерело засобів до існування. Звісно, як бізнесмен я хочу досягти успіху, а часом дешевший варіант у методах виробництва здається найкращим. Однак одне з моїх правил таке: не нашкодь.

І здаю, що, крім відповідальності, яку накладає на мене посада президента однієї з найуспішніших і найзавзятіших у світі компаній, я також зобов'язаний зробити все від мене можливе, аби не нашкодити. Я беру близько до серця той факт, що все, що ми робимо, може якось вплинути на щось чи на когось.

Мене вже давно приваблює теорія Геї — гіпотеза, сформульована Джеймсом Лавлоком майже п'ятдесят років тому, згідно з якою Земля – це живий організм, усі частини якого, зокрема й люди, пов'язані між собою так само, як клітини людського

тіла, а відтак цей організм, як і клітина, містить у собі все, що потрібно для його існування. Крім того, професор Лавлок вірить, що наша планета здатна до саморегуляції і самозбереження, тож може зцілити себе у разі пошкодження. Та навіть за теорією Геї існує точка неповернення, після якої процес пошкодження планети може стати необоротним. Учені-екологи попереджали нас про те, що темпи розвитку промисловості, а також втрата величезних масивів тропічних лісів призвели до викиду в атмосферу значної кількості CO₂, що запустило процес глобального потепління, яке зі свого боку може призвести до знищення більшості життєвих форм на Землі. Усе це відбувається на наших очах. Якщо ми хочемо вижити, то мусимо насамперед дбати про навколишнє середовище.

Як капіталіст я ставив собі важке запитання: чи заподіював я шкоду? Ретельні дослідження допомогли виявити спосіб, завдяки якому я зможу залишатися капіталістом і водночас дотримуватися своєї усталеної філософії стосовно довкілля. Знайшовши способи, за допомогою яких *Virgin* отримала б змогу розробляти нові види пального, щоб знизити викиди вуглецю, ми могли б допомогти радикально змінити ситуацію із глобальним потеплінням. Ми могли б також вжити додаткових заходів, щоб зробити нашу групу компаній більш дружньою до навколишнього середовища. Я вигадав фразу «капіталізм Геї», яка стала нашим принципом, нашим девізом і подальшим планом дій.

Я зрозумів, що сучасне життя вже неможливо уявити без промисловості і підприємництва на широкомасштабному комерційному рівні. Звісно, всі ми хочемо мати холодильники, керувати автіками, пересуватися літаками чи потягами, тобто жити нормально, активно, гідно. Та водночас ми маємо усвідомлювати, яку шкоду заподіють наші дії довкіллю.

[Купить книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Я вірю, що такі великі компанії, як *Virgin*, мають бути прикладом цілісного підходу, коли створення й утримання успішних підприємницьких компаній дає змогу зберігати рівновагу в природі, завдаючи їй якомога менше шкоди.

Virgin може це зробити, бо ми — приватна компанія. Я не вірю, що тут допоможуть якісь суворі правила. Тож змінюватиму все на краще, як сам знаю, і працюватиму так, аби бути прикладом для інших. У цьому на мене справили вплив багато хороших і видатних людей. Як і Джеймс Лавлок, я черпаю натхнення з ідей мого родича, сера Пітера Скотта, який перед своєю смертю заснував Всесвітній фонд живої природи, а також Джонатона Поррітта, співзасновника форуму «За майбутнє» (та засновника Фонду Грінпіс), австралійського вченого та захисника навколишнього середовища Тіма Фланнері, який здійснив справжній прорив — у своїй книжці «Творці погоди» він висунув думку, що ми всі можемо позитивно впливати на глобальний клімат, та Ела Гора, який вважав своєю місією донести до людей через свій фільм і книжку «Неприємна правда» думку про те, що світ наразі перебуває на порозі екологічної катастрофи.

Нова мета мого життя полягає в тому, щоб працювати над зменшенням викидів вуглецю. Ось чому в найближчі місяці та роки ми у *Virgin* розглядатимемо кожне наукове досягнення, кожну розробку — а, можливо, й самі запропонуємо кілька, що сприятимуть більш органічному та комплексному підходу до бізнесу. Прогнози на майбутнє захоплюють. Ми могли б опинитися на порозі епохи Відродження не тільки завдяки способу нашого життя, а й завдяки заповзятливості та винахідливості.

З огляду на це було створено *Virgin Unite* — благодійний фонд для підтримки мережі громадських благодійних

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

організацій, здатних змінити ситуацію як на місцевому, так і на світовому рівні. Ми заохочуємо наших працівників та клієнтів долучатися до цієї ініціативи, ставати волонтерами, досягаючи таким чином позитивних зсувів у багатьох галузях, допомагаємо, наприклад, з вирішенням таких нагальних і складних проблем, як малярія, СНІД, ВІЛ і туберкульоз.

Освіта — це ключовий елемент такої ініціативи, а *Virgin* в рамках власних благодійних програм завжди допомагала молоді через *Virgin Unite*, але я хочу, щоб ми приділяли більше уваги новим ідеям, що стосуються освіти. Я вже заснував Школу підприємництва на базі Університету *CIBA* в Південній Африці та працюю над створенням Міжнародного університету подорожей з наметовим містечком. Я також вважаю, що нам варто ставати менш заполітизованими і більш мудрими, тому ключовим елементом мого плану подальших дій є створення Ради старійшин, до якої світові лідери зможуть звертатися за порадами. Я пишаюся тим, що Нельсон Мандела погодився бути її засновником.

Коли я лише починав свій життєвий шлях, правила були більш ustalеними. Професія була визначена змолodu — часто така сама, як у батька. Матері здебільшого сиділи вдома. Зараз ні в чому не можна бути впевненим; життя — це суцільна боротьба. Ті люди, які прагнуть чогось досягти, мусять визначитися з пріоритетами. Найкращий урок, який я засвоїв, — треба просто брати і робити, хоч би яким складним і страшним це видавалось. Як сказав давньогрецький мислитель Платон: «Початок це найважливіша частина будь-якої роботи». А китайці кажуть: «Подорож у тисячу миль починається з першого кроку».

Та ви ніколи не наважуйтеся зробити перший крок, якщо на початку своєї подорожі думатимете про те, чим вона

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

завершиться, і про всі ті кілометри, які вам доведеться пройти, про небезпеки, які можуть вас підстерігати. Не доклавши зусиль, ви не досягнете мети, хоч би якою вона була. Зробіть перший крок. Буде багато викликів. Кілька разів вас може навіть відкинути назад, але, зрештою, ви зробите це.

Щасти вам!

Річард Бренсон